

om man har deltaget i en andens forbrydelse, men alene om man har deltaget i en forbrydelse. Efter straffelovens § 23 vil alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har deltaget i en lovovertrædelse, kunne straffes, og en strafs-kærpelesbestemmelse for torturhandlinger vil derfor finde anvendelse i forhold til sådan medvirken. Straffelovrådet har endvidere lagt vægt på, at medvirkensansvaret efter dansk ret også omfatter den, der medvirker til krænkelse af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette, jf. herved straffelovens § 23, stk. 2 (f.eks. en ikke offentlig ansat, der medvirker til en offentlig ansats forbrydelse efter straffelovens 16. kapitel). Der kan i den forbindelse også peges på den særlige regel i straffelovens § 151 om medvirkensansvaret for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv, jf. pkt. 2.2 ovenfor.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 69-75.

3.3.4. Straffelovens 16. kapitel (§§ 144-157) indeholder bestemmelser om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv mv. Bestemmelserne i straffelovens 16. kapitel omfatter med undtagelse af §§ 144 og 152 b alene dansk offentlig tjeneste og danske offentlige hverv, medmindre de pågældende ved særskilt bestemmelse er inddraget under de særlige pligter, som følger af 16. kapitel.

Som anført i pkt. 3.1.2 er det Straffelovrådets opfattelse, at handlinger, som er omfattet af torturdefinitionen i Torturkonventionens artikel 1, stk. 1, vil kunne straffes efter straffelovens bestemmelser. De relevante bestemmelser i straffeloven om legemskrænkelser, angreb på den personlige frihed mv. er i almindelighed universelle i den forstand, at de nævnte forhold er strafbare, uanset hvor i verden og af hvem de begås. Bestemmelserne i straffelovens 16. kapitel er derimod som nævnt som udgangspunkt begrænset til personer, der udøver dansk offentlig tjeneste eller hverv mv. Det kan således efter Straffelovrådets opfattelse ikke fuldstændig udelukkes, at der vil kunne blive begået torturhandlinger i udøvelse af udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, som ikke vil være omfattet af straffelovens §§ 145-157, fordi de ikke er begået i dansk offentlig tjeneste eller hverv, og som heller ikke vil være omfattet af straffelovens øvrige bestemmelser.

Selv om det vil være usandsynligt, at en sådan torturhandling ikke er omfattet af straffelovens øvrige bestemmelser, finder Straffelovrådet det rigtigst, at anvendelsesområdet for bestemmelserne i straffelovens 16. kapitel udtrykkeligt udvides til også at finde anvendelse i udøvelse af udenlandsk og international offentlig tjeneste eller hverv, når der er tale om torturhandlinger.

Straffelovrådet foreslår på den baggrund, at der ind sættes en bestemmelse i straffelovens 16. kapitel, som indebærer, at straffelovens §§ 145-157 gælder tilsvarende i udøvelse af udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, hvis handlingen er omfattet af den foreslåede strafs-kærpelesbestemmelse for torturhandlinger.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 76-77.

3.3.5. Justitsministeriet kan tilslutte sig Straffelovrådets overvejelser om udformningen af den foreslåede strafs-kærpelesbestemmelse mv., og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

I forbindelse med høringen over betænkningen er det bl.a. blevet kritiseret, at den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde er snævrere end Torturkonventionens torturdefinition, idet den foreslåede bestemmelse i modsætning til konventionen udtømmende angiver de grunde, der skal have motiveret handlingen, for at den kan anses som tortur. Det er endvidere anført, at det bør tydeliggøres, i hvilket omfang private er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Justitsministeriet er enig med Straffelovrådet i, at Torturkonventionens formulering »af nogen grund baseret på nogen form for forskelsbehandling« er så upræcis, at den ikke bør medtages i en straffelovsbestemmelse, men at det bør være angivet nærmere i bestemmelsen, hvilke grunde til forskelsbehandling der er omfattet af torturdefinitionen.

Hvis private begår torturlignende handlinger, må det i praksis forventes at ville foregå under omstændigheder, som efter straffelovens almindelige strafudmålingsregler må anses for en skærpende omstændighed ved straffastsættelsen, jf. f.eks. straffelovens § 81, nr. 6 (om gerninger, der har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende), nr. 8 (om gerninger begået bl.a. under misbrug af stilling eller særligt tillidsforhold i øvrigt) og nr. 10 (om udnyttelse af forurettedes værgeløse stilling). Justitsministeriet er endvidere enig med Straffelovrådet i, at dansk ret med straffelovens meget brede medvirkensbegreb, der omfatter enhver, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen, lever op til de folkeretlige forpligtelser til at kriminalisere medvirken til tortur.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til straffelovens § 157 a og § 157 b), og bemærkningerne hertil.

3.4. Forældelse

3.4.1. Straffelovrådet har overvejet, om der bør gælde en særlig forældelsesregel i tilknytning til den foreslåede torturbestemmelse i straffeloven. FN's Ko-